

בש"פ 215/19 - רפיקסלאימה נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 215/19

לפני: כבוד השופט א' שטיין

העורר: רפיקסלאימה

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

ערר על החלטת בית המשפט המחוזי ירושלים במ"ת
69657-11-18 מיום 31.12.2018 שניתנה על-ידי
השופטת ע' זינגר

בשם העורר: עו"ד אריאל הרמן

בשם המשיבה: עו"ד אושרה פטל-רוזנברג

החלטה

1. לפני ערר לפי סעיף 53(א) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה-מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: חוק המעצרים), על החלטת בית המשפט המחוזי ירושלים (השופטת ע' זינגר) שניתנה ביום 31.12.2018 במ"ת 69657-11-18 ואשר קבעה כי העורר יעצר מאחורי סורג ובריח עד תום ההליכים המשפטיים המתנהלים נגדו בת"פ 69603-11-18.

2. ביום 29.11.2018 הוגש לבית המשפט המחוזי ירושלים כתב אישום נגד העורר המייחס לו הצתה, עבירה לפי סעיף 448 סיפא לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין או החוק), הסגת גבול, עבירה לפי סעיף 447(א)(1) לחוק (ריבוי עבירות) וכן היזק בזדון, עבירה לפי סעיף 452 לחוק (ריבוי עבירות).
3. על-פי עובדות כתב האישום, העורר מתגורר בסמיכות למשפחת דג'אני (להלן: המשפחה או המתלוננים) שעמה יש לו סכסוך מתמשך הנוגע לחלקת הקרקע בה מתגוררת המשפחה. נטען, שעובר למועד ביצוע העבירה גמלה בליבו של העורר החלטה להצית את רכבם של המתלוננים וזאת על רקע הסכסוך האמור. בלילה שבין ה-15.11.2018 ל-16.11.2018, בסביבות חצות, יצא העורר מחניית ביתו, הסמוכה לביתם של המתלוננים, כשהוא נוהג ברכבו ועמו שני נוסעים (להלן: המעורבים האחרים). העורר נסע ברחובות הסמוכים לביתו ולבית המתלוננים, בציר מעגלי, עד אשר הגיע לרחוב א' זהרא' (להלן: הרחוב), שם נמצא מכוון אולברייט למחקר ארכיאולוגי (להלן: המכוון) הגובל בשטח ביתם של המתלוננים - וזאת למטרת הסוואה.
4. העורר החנה את רכבו בתחילת הרחוב, יצא ממנו כשהוא לבוש בחרמונית, הסתכל סביבו, חזר לרכב והמשיך בנסיעה איטית מספר מטרים נוספים עד שעצר את רכבו בסמוך לשער המכוון. בחלוף מספר דקות דומם העורר את מנוע הרכב ויצא ממנו עם המעורבים האחרים. אחד המעורבים החזיק בידו חפץ שטיבו לא ידוע וחבש רעלה על ראשו, ואילו המעורב השני היה מחופש לאישה וחבש גם הוא רעלה על ראשו. בשלב זה, כיסה העורר את ראשו בכובע החרמונית. השלושה התקרבו לשער המכוון, שברו את מנעול השער, ונכנסו לשטחו. לאחר זמן קצר, חזר המעורב שהתחפש לאישה בריצה לעבר הרכב, לקח ממנו שקית שתוכנה לא ידוע, נעל את הרכב ורץ חזרה למכוון. העורר והמעורבים האחרים חצו את חצר המכוון והתקדמו לעבר גדר ביתם של המתלוננים. בהגיעם לגדר, אשר הייתה עשויה מרשת ברזל, חתכו אותה, נכנסו לחצר הבית וניפצו את החלון האחורי השמאלי של רכב בת המשפחה (להלן: הרכב). העורר והמעורבים האחרים הציתו את הרכב ועקב כך פרצה שריפה שחדרה לביתם של המתלוננים. אב המשפחה, בהריחו את העשן, פתח את דלת ביתו, ראה את הרכב עולה באש וניסה ביחד עם אשתו לכבות את השריפה. בשלב זה, התעוררה ביתם והזעיקה את כוחות המשטרה ואת שירותי הכבאות, שהגיעו למקום וכיבו את השריפה.
5. כתוצאה מהשריפה נגרמו נזקים כבדים לרכב ולגג הרעפים המצוי מעליו. בנוסף, ספה המצויה בקומה הראשונה של בית המשפחה ניזוקה מהאש ומהעשן שחדר אל הבית. כמו-כן נוצרו נזקי פיח במספר מוקדים בפתחי המיזוג ובתקרות בקומה הראשונה והשנייה של הבית.

הליכים לפני הערכאה הראשונה

6. בד-בבד עם הגשת כתב האישום, הוגשה בקשה למעצר העורר עד לתום ההליכים המתנהלים נגדו. בבקשה נטען כי נגד העורר קיימות ראיות לכאורה להוכחת אשמו בעבירות המיוחסות לו, ובהן סרטונים ועדויות. כמו-כן, נטען כי העבירות המיוחסות לעורר, ונסיבות ביצוען, מקימות נגדו עילת מעצר מכוח סעיף 21(א)(1)(ב) לחוק המעצרים. בנוסף, צוין כי לעורר עבר פלילי הכולל הרשעות קודמות, בגין אף ריצה עונשי מאסר בבית הסוהר.

7. בהמשך אותו היום, הורתה כב' השופטת ע' זינגרעל מעצר העורר עד למתן החלטה אחרת.

8. ביום 6.12.2018 התקיים בבית המשפט המחוזי דיון בבקשת המשיבה לעצור את העורר עד תום ההליכים. בדיון זה טען העורר כי ההאשמות שהועלו נגדו בכתב האישום אינן נתמכות בראיות לכאורה. למצער, טען העורר לקיומה של חולשה בתשתית הראייתית הלכאורית באופן שאינו מצדיק את מעצרו עד תום ההליכים. העורר הוסיף וטען כי ככל שבית המשפט יקבע שקיימות ראיות לכאורה ועילת מעצר בעניינו, מן הדין יהיה לבחון את שחרורו למעצר בית או למעצר תחת איזוק אלקטרוני בפיקוחם של אביו, אמו ואחיו.

9. בהחלטה מיום 11.12.2018 החליט בית משפט קמא על מעצרו של העורר עד תום ההליכים. החלטתו של בית משפט קמא התבססה על קביעתו כי קיימת תשתית של ראיות לכאורה בעוצמה מספקת להוכחת אשמו של העורר. תשתית זו כללה, בין היתר, סרטוני מצלמות שונות שפעלו קרוב לזירת האירוע. מסרטונים אלה עולה כי הרכב בו נצפו העורר והמעורבים האחרים הוא רכב אשר נמצא בשימוש העורר מזה מספר שנים וכי האנשים אשר נצפו יוצאים מהרכב אל עבר ביתם של המתלוננים הם אלה שביצעו את ההצתה אחרי שפרצו אל השטח הסמוך לבית המתלוננים. סרטונים אלה לא אפשרו זיהוי וודאי של העורר, אך בית המשפט קבע כי הם ממלאים אחר הדרישה של ראיות לכאורה, עם וללא מניע לביצוע ההצתה, שגם אותו ניתן לייחס לעורר בדרגה גבוהה של הסתברות. בית משפט קמא קבע אפוא כי "קיים חומר גולמי אשר עשוי להוביל להרשעת המשיב [העורר דכאן- א.ש.]. וממילא מתקיים מבחן הראיות לכאורה". לצד זאת, ציין בית המשפט כי קיים כרסום בחומר הראיות, "גם אם כרסום מוגבל" - זאת, נוכח הקלטה של שיחת טלפון בין אשת העורר לבין אביו אשר מאוששת, לכאורה, את הטענה כי העורר ישן בביתו בשעת ההצתה; נוכח הקושי לזהות את העורר בסרטונים; וכן בשל העדר ממצאים פורנזיים בזירה.

10. בעניינה של עילת המעצר, בית משפט קמא קבע כי עסקינן במעשה עבירה שממנו נשקפת מסוכנות שאין להקל בה ראש, וזאת, נוכח העובדה שההצתה בוצעה בשעת לילה בסמוך לבית מגורים כשדייריו ישנים. לצד זאת, בית המשפט קבע כי לאור הכרסום בראיות לכאורה ובשים לב לכך שעברו הפלילי של העורר איננו מצביע על רמה גבוהה של מסוכנות, מן הדין לאפשר לו לקבל תסקיר של שירות המבחן בעניין חלופות מעצר.

11. בדיון שנערך ביום 31.12.2018, לאחר קבלת התסקיר, עמד בית משפט קמא על כך שהתסקיר אינו תומך בשחרור העורר לחלופת מעצר וציין כי הערכת המסוכנות הנשקפת ממנו עודנה גבוהה. בית המשפט הוסיף כי אומנם שירות המבחן התרשם מהרצון הטוב של המפקחים המוצעים, אך מצא כי הם אינם מתאימים לתפקיד. זאת, מאחר ואינם מגלים מודעות לחלקים הבעייתיים העומדים ברקע מעצרו של העורר ומביעים כלפיו עמדה אמפטית המגוננת עליו יתר על המידה. עוד קבע בית המשפט כי הערכת שירות המבחן היא שהמפקחים המוצעים יתקשו למלא את משימתם ולהוות "דמויות סמכותיות ומצמצמות סיכון" עבור העורר.

12. בהתחשב בכל אלה, לא מצא בית משפט קמא מקום לסטות מהמלצת שירות המבחן והורה על מעצרו של העורר עד לתום ההליכים. בית המשפט הוסיף והעיר בהחלטתו, כי איננו סבור "שאיזוק אלקטרוני היא מילת קסם וכאשר לא הייתה המלצה לחלופה דנן ולא התבקשה גם מלכתחילה חלופה זו, איני רואה לשחרר אליה".

טענות הצדדים

13. העורר טוען כי נוכח מכלול הנסיבות, ובפרט לאור הכרסום בראיות לכאורה האמור בתסקיר שירות המבחן, מן הדין לשחררו לחלופת המעצר שהוצעה על ידו. העורר מבסס טענה זו על כמה מהחלטותינו אשר אפשרו לנאשמים להשתחרר לחלופות מעצר בהעדר המלצה מאת שירות המבחן. כמו כן טוען העורר, כי תנאי השחרור המוצעים על ידיו מפחיתים את המסוכנות המיוחסת לו במידה ניכרת. לסיכום, טוען העורר כי חזקת החפות וזכותו לחירות מחייבות את שחרורו למעצר בית בתנאים שהציע או בתנאים של פיקוח אלקטרוני אשר ייקבעו על ידי בית המשפט.

14. המשיבה חזרה על הטענות שהשמיעה בפני בית משפט קמא. לטענתה, בהחלטת בית משפט קמא לעצור את העורר עד תום ההליכים, בהתבסס על ראיות לכאורה שהובאו נגדו ועל חזקת המסוכנות, לא נפל כל פגם. המשיבה סבורה אפוא כי מן הדין להשאיר את העורר במעצר עד תום ההליכים מאחורי סורג ובריה בשל המסוכנות הנשקפת ממנו.

דין והכרעה

15. בשלב הנוכחי של ההליך העיקרי, טענת העורר בדבר כרסום בחומר הראיות אינה יכולה לעזור לו. קיומן של ראיות לכאורה, לצרכי מעצר עד תום ההליכים, נקבע לפיה מבחן של "אם נאמין": "אם נאמין לראיות התביעה, האם היא אבה נכדילחייב את המסקנה שהעורר ביצע את המעשה המיוחס לו?" (ראובש"פ 8087/95 זאדהנ' מדינת ישראל, פ"ד (2) 133, 163-167 (1996)). הראיות הקיימות אשר נסקרו לעיל עוברות את הסף הזה בקלות. אין להוציא מכלל אפשרות שראיות אלה תיחלשנה (או אף תופרכנה) בשלב ההוכחות; ואם כך יקרה, יוכל העורר לבקש מבית משפט קמא לקיים עיון חוזר במעצרו ולשחררו מן המעצר, אם או בלי תנאים מגבילים. ברי הוא, כי שעתה של בקשה זו טרם הגיעה.

16. באשר למסוכנות הנשקפת מן העורר, לנוכח מעשה ההצתה שהלה לכאורה ביצע, הערכתי זהה לזו של בית משפט קמא. מדובר במסוכנות שאין להקל בה ראש (בלשון המעטה). סכסוך השכנים שהביא למעשה ההצתה, אף הוא טרם בא על פתרונו באופן שיכול להבטיח רגיעה למתלוננים ולציבור.

17. הנני סבור אפוא כי החלטתו של בית משפט קמא לעצור את העורר עד תום ההליכים הינה החלטה נכונה.

18. הערר נדחה.

ניתנה היום, ט"ז בשבט התשע"ט (22.1.2019).

שׁוֹפֵט